

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 11 Mei 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

IMPAK VAN ONLANGSE WETGEWING OP BESIGHEID – REAKSIE OP EISE VIR REGSTELLING EN GELYKHEID

1. 'n Werknemer in Suid-Afrika mag 'n maksimum van:
 - A 8 ure per dag in 'n 5-dag week werk.
 - B 9 ure per dag in 'n 5-dag week werk.
 - C 9 ure per dag in 'n 6-dag week werk
 - D 10 ure per dag in 'n 6-dag week werk.

2. Watter een van die volgende dui aan dat 'n maatskappy aan die Wet op Breë-Basis Swart Ekonomiese Bemagtiging (BBSEB) Nr. 53 van 2003 voldoen?
 - A Voorheen benadeelde werknemers se werksomstandighede voldoen aan die minimum vereistes.
 - B Indiensnemingsvoorkeur word aan vroulike werknemers gegee.
 - C Die direkte bemagtiging van voorheen benadeelde werknemers deur 'n gedeelte van die eienaarskap aan hulle te gee.
 - D Verseker dat voorheen benadeelde gestremde werknemers fisiese toegang tot die werkplek het.

3. Watter van die volgende is 'n pilaar van BBSEB (BBBEE)?
 - A Besighede moet aandeelhouders hê van voorheen benadeelde groepe.
 - B Besighede moet verskaffers gebruik wat besit word deur voorheen benadeelde groepe.
 - C Besighede moet meer voorheen benadeelde werknemers bemagtig om bestuurders te word.
 - D Al die bogenoemde.

4. Een van die doelwitte van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling is om:
 - A beperkte geleenthede vir leer in die werkplek te bied.
 - B onbillike diskriminasie in die werkplek te elimineer.
 - C die vlak van belegging in onderwys en opleiding te verbeter.
 - D werkgeleenthede vir minderbevoorregte mense te verbeter.

PROFESSIONALISME EN ETIEK

5. Vir 'n besigheid om eties op te tree, moet regverdigheid op al die besigheid se optrede en besluite toegepas word. Wat beteken dit vir 'n besigheid om regverdig te wees?
- A Besighede moet regverdig wees teenoor kliënte en gevolglik die laagste moontlike prys vra.
 - B Besighede moet regverdig wees teenoor die omliggende gemeenskap deur betrokkenheid by KSV-programme.
 - C Besighede moet regverdig wees teenoor hul aandeelhouders en dus wins maksimaliseer.
 - D Besighede moet regverdig wees teenoor alle belanghebbendes en dus die impak wat hul besluite op hierdie belanghebbendes sal hê, oorweeg.
6. Die volgende stelling is ONWAAR. Korregeer die onderstreepte woorde om dit WAAR te maak. Die Nuttigheidsteorie is die etiese teorie wat gebaseer is op die idee dat die doel die uitkoms regverdig.
- A Gevolg-gebaseerde teorie
 - B Narratiewe teorie
 - C Beginsel-gebaseerde teorie
 - D Teologie-gebaseerde teorie
7. 'n Bekende kleinhandelwinkel het die volgende stelling in hul jaarverslag gemaak:
"Effektiewe korporatiewe bestuur word as 'n noodsaaklike komponent en bydraer tot die Groep se volgehoue prestasie beskou wat dit verpligtend maak, ongeag die finansiële posisie waarin die maatskappy homself bevind."
- Hierdie benadering tot etiek verwys na:
- A die narratiewe teorie.
 - B die gevolg-gebaseerde teorie.
 - C die beginsel-gebaseerde teorie.
 - D geen van die bogenoemde nie.
8. 'n Onwettige optrede waar mededingers ooreenstem om kopers 'n voorafbepaalde prys te vra, staan bekend as:
- A prysaanpassings.
 - B prysvasstelling.
 - C pryshersiening.
 - D prysonderhandelinge.
9. Kies die definisie wat 'n Etiese Kode die beste beskryf.
- A 'n Stel onregverdige reëls en regulasies.
 - B 'n Gids oor hoe om betroubaar te wees.
 - C 'n Gids om werknemers en werkgewers te help om etiese besluite in die werkplek te neem.
 - D 'n Stel riglyne vir korrupsie in die werkplek.

KREATIEWE DENKE EN PROBLEEMOPLOSSING

10. Watter probleemoplossingstegniek sal 'n besigheid gebruik wanneer dit 'n etiese oorweging van kwessies benodig?
- A TGB (TQM)
 - B RIMS
 - C BSC
 - D SSGB
11. Watter probleemoplossingstegniek sal 'n besigheid gebruik wanneer hulle verskillende uitkomst op 'n gebeurtenis wil aandui?
- A Besluitnemingsboom
 - B Voordele en nadele kaart
 - C Differensiasie
 - D Fokus strategie
12. Totale gehaltebestuur vereis die betrokkenheid van:
- A top- en middelvlak bestuur.
 - B laevlak bestuur.
 - C gehaltekontroleerders.
 - D alle werknemers van 'n organisasie.
13. Watter een van die volgende is 'n probleemoplossingstegniek wat op vier hoofperspektiewe fokus om prestasie te verbeter?
- A Waardeketting analise (Value chain analysis).
 - B Hulpbrongebaseerde analise.
 - C Gebalanseerde telkaart.
 - D Delphi tegniek.
14. Kies die mees korrekte volgorde van die stappe in probleemoplossing:
1. Versamel en ontleed alle inligting.
 2. Identifiseer moontlike oplossings.
 3. Identifiseer faktore vir besluitneming.
 4. Definieer die probleem.
 5. Monitor en beheer die besluit.
 6. Ontwikkel en implementeer 'n plan van aksie.
- A 4, 1, 3, 2, 6 en 5
 - B 1, 4, 3, 2, 5 en 6
 - C 3, 4, 2, 1, 5 en 6
 - D 4, 3, 1, 2, 6 en 5

UITDAGINGS VAN DIE MAKRO BESIGHEIDSOMGEWING

15. Op 1 April 2022 het die korporatiewe belastingkoers in Suid-Afrika:
- A tot 27% gedaal.
 - B onveranderd gebly op 28%.
 - C tot 29% gestyg.
 - D tot 30% gestyg.
16. Watter van die volgende publieke uitdagings plaas addisionele laste en uitgawes op besighede aangesien hulle beleide, ondersteuningstelsels en leersame programme moet ontwikkel om die uitdagings aan te spreek?
- A Politieke uitdagings.
 - B Wetlike uitdagings.
 - C Sosio-ekonomiese uitdagings.
 - D Ekonomiese uitdagings.
17. Watter van die volgende bedrywe het tydens die Nasionale Grendeltydperk van 2020 en 2021 die beste gevaar?
- A Toerismebedryf
 - B Huisverbeteringsbedryf
 - C Vervoerbedryf
 - D Lewendige vermaakbedryf
18. Die Prima-rentekoers van Suid-Afrika was gedurende die meerderheid van 2021 teen 'n 50-jaar laagtepunt. Na watter persentasie word verwys?
- A 6.75%
 - B 7.00%
 - C 7.25%
 - D 7.50%
19. Swak ekonomiese groei, beperkende arbeidsregulasies en 'n gebrek aan vaardighede en opvoedkundige ontwikkeling het tot grootskaalse werkloosheid in Suid-Afrika bygedra. Wat was Suid-Afrika se werkloosheidskoers gedurende kwartaal 3 van 2021 (K3, 2021)?
- A 28.4%
 - B 34.9%
 - C 39.2%
 - D 44.7%

BURGERSKAP: ROLLE EN VERANTWOORDELIKHEDE

20. Die primêre doelwit van 'n besigheid is:
- A maksimalisering van wins.
 - B korporatiewe sosiale verantwoordelikheid.
 - C korporatiewe maatskaplike belegging.
 - D korporatiewe burgerskap.
21. Driedubbele Verslagdoening sluit in:
- A ekonomiese-, omgewings- en globale aspekte.
 - B omgewings-, globale- en finansiële aspekte.
 - C ekonomiese-, omgewings- en sosiale aspekte.
 - D omgewings-, sosiale- en globale aspekte.
22. Watter een van die volgende is 'n voorbeeld van Korporatiewe Sosiale Belegging (KSB)?
- A As 'n kleinhandelaar produkte teen 'n laer prys as sy mededingers verkoop.
 - B Wanneer 'n besigheid geld in sy IT-infrastruktuur belê.
 - C Wanneer die besigheid die skoolgelde van sy permanente werknemers se kinders betaal.
 - D As 'n besigheid sy bemarkingsbegroting verhoog om 'n nuwe produk bekend te stel.

ONDERNEMINGSFUNKSIES (BEMARKING, MENSLIKE HULPBRONNE EN PRODUKSIE)

23. Watter van die volgende sal NIE deel van die kleinhandelwinkel se bemarkingsplan vorm nie?
- A Dinkskrum van strategieë om verbruikers se klagtes doeltreffend te hanteer.
 - B Om volgens die boek m.b.t. lone op te tree.
 - C Ontwikkeling van herwinbare verpakking.
 - D Internasionale uitbreiding van die handelsmerk.
24. Die hoof funksie(s) van prestasiebeoordeling is:
- A om terugvoer oor prestasie aan werknemers te gee en om toekomsverwagtinge te kommunikeer.
 - B om sterkpunte en swakpunte te identifiseer en strategieë in te stel om sterkpunte te benut en swakpunte te verbeter.
 - C om kwessies m.b.t. indiensneming te bespreek soos salarisverhogings, bonusse, voordele en bevorderingsmoontlikhede.
 - D al die bogenoemde.
25. As 'n Menslike Kapitaalbestuurder moet jy verseker dat 'n kontrak tussen die besigheid en die werknemer onderteken word. Op watter wet sal jy die kontrak baseer?
- A Arbeidswetgewing
 - B Wet op Vaardigheidsontwikkeling
 - C Wet op Werkgewing
 - D Wet op Basiese Diensvoorwaardes

26. Watter van die volgende verwys na 'n strategie wat poog om 'n nuwe mark vir 'n bestaande produk of diens waarmee jy reeds bekend is, te ontwikkel?
- A Produkontwikkeling
 - B Diversifikasie
 - C Markontwikkeling
 - D Markpenetrasie
27. Mr Price het 'n omvattende personeel induksieprogram. Dit impliseer dat:
- A bestaande werknemers voorkeur kry met oorweging vir bestuursposte wat gevul moet word.
 - B daar van alle nuwe werknemers verwag word om 'n seminar oor die missie, visie en doelwitte van die organisasie by te woon.
 - C werknemers 'n jaarlikse prestasie-evaluering moet ondergaan wat deur topvlak-bestuur voltooi word.
 - D eksterne bronne gebruik sal word om vakante poste in Mr Price se bedryfsafdeling te vul.
28. Voordat werwing plaasvind sal 'n besigheid van mannekragbeplanning gebruik moet maak. Wat impliseer dit?
- A Bepaling van al die take en verantwoordelikhede wat verband hou met elke pos in 'n organisasie.
 - B Bepaling van die kwalifikasies, vaardighede en ervaring wat 'n werknemer benodig om die werk te doen.
 - C Om 'n bestaande werknemer na 'n nuwe posisie te skuif.
 - D Skatting van die aantal werknemers sowel as die vaardigheidsvlak van die werknemers wat benodig word vir die besigheid om suksesvol te funksioneer.
29. Noem die onafhanklike organisasie wat onbevooroordeelde beslissings tussen werkgewers en werknemers kan maak om 'n geskilbeslegting ingevolge die WAV op te los.
- A KVBA (CCMA)
 - B NEOAR (NEDLAC)
 - C WBDV (BCEA)
 - D SAKO (SAQA)
30. Die volgende optrede mag tot dissiplinêre prosedures lei:
- I. die gewoonte om laat te arriveer.
 - II. weiering om 'n gesigmasker by die werk te dra tydens die Nasionale Grendeltydperk.
 - III. weiering om 'n haarnet te dra wanneer daar met voedsel gewerk word.
 - IV. weiering om 'n onredelike instruksie te volg.
- A I, II en III
 - B II, III en IV
 - C I, III en IV
 - D I, II en IV